

INSTRUMENT OCH GENRER

ETT UTDRAG

Klassisk Musik / Västerländsk konstmusik

Klassisk musik är ett mer vanligt namn för det som egentligen heter **västerländsk konstmusik**. Det är sådan musik som vi i Europa har ägnat oss åt sedan 1400-talet. Inom den klassiska musiken så finns det massor av olika genrer och tidsepoker som går från 1400-talet fram till idag. Vi nöjer oss med att lyssna lite på hur olika sorters klassisk musik kan låta och vilka instrument som är vanliga inom den.

Idag så framförs klassisk musik ofta av olika sorters grupper. En sådan kallas för **stråkkvartett** (2 violiner, 1 viola, 1 cello). En annan kallas för **symfoniorkester**. Den består av mellan 60 - 150 personer. I Västerås så har vi Västerås Sinfonietta som håller konserter varje vecka i konserthuset.

Stråkinstrument:

Violin (Fiol)

- Violin spelas genom att man drar en stråke över strängarna
- Har 4 strängar
- Tonhöjden förändras genom att man trycker ner strängarna med vänsterhanden på greppbrädan
- Den är ganska liten och hålls mellan hakan och nyckelbenet när man spelar
- Eftersom den är liten så har den mest höga (ljusa) toner
- Förekommer mest i klassisk musik

Cello

- Cello spelas genom att man drar en stråke över strängarna
- Har 4 strängar
- Tonhöjden förändras genom att man trycker ner strängarna med vänsterhanden på greppbrädan
- En cello är större än en violin och får således ett djupare och större ljud
- Förekommer mest i klassisk musik

Kontrabas (Basfiol)

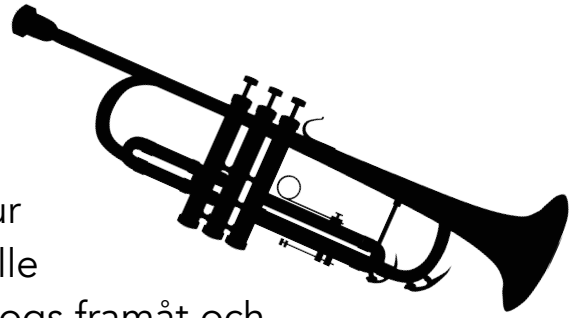
- Spelas genom att man knäpper med fingrarna på strängarna eller drar med en stråke på strängarna strax ovanför f-hålen
- Har 4 strängar
- Tonhöjden ändras genom att man trycker ner strängarna på olika ställen med vänsterhanden
- Man står upp och spelar den eftersom den är så stor
- Basens funktion i musiken är att skapa botten, tyngd och rytmik.
- Kontrabas är vanligt i klassisk musik, då spelar man oftast med stråke
- Kontrabas är också vanligt förekommande i jazz och rockabilly. Då spelar man med fingrarna istället för en stråke

Jazz

Jazz är en musikgenre som uppkom i början av 1900-talet. Den utvecklades ur den enklare genren blues. Musikerna ville utveckla musiken vilket gjorde att den togs framåt och blev mer och mer avancerad att spela. Jazzen består av långa **improvisationer** (när musiker hittar på melodier i stunden) och ganska korta melodier. Varje musiker ges stort utrymme att visa upp sig. I jazz så kan man säga att beatet (rytmen) studsar. **Man känner musiken på slag 2 och 4** i en puls om 4.

Förutom kompinstrumenten piano, trummor, elgitarr och kontrabas så används flera blåsinstrument flitigt. Antingen som en soloartist till ett kompband eller i ett storband. Ett **storband** består oftast av 5 saxofoner, 4 tromboner och 5 trumpeter + ett kompband.

Soul/Funk

Funk skapades i slutet av 60-talet av James Brown. Hans musiker var jazzmusiker som gärna spelade musiken på 2 och 4, men James ville vidare och skrek "on the ONE!".

Han ville ha ett tydligt fokus på slag 1 i musiken. Det blev lite som att rock och jazz gick på kalas tillsammans och började hänga och utbyta idéer. Ur det uppstod Funk, en rytmisk, dansvänlig och svängig musikstil. Från den så kommer stilen Soul, som är lite mer poppig i sin karaktär.

I Soul/Funk så har ofta ett helt **kompband** (trummor, elbas, elgitarr, piano) + en blåssektion. En **blåssektion** består generellt sett av en saxofon, en trumpet och en trombon. Dessa instrument spelar ofta riff eller fyller ut med små melodier i musiken. De spelar inte hela tiden i låtarna.

Blåsinstrument:

Saxofon

- Spelas genom att man blåser i instrumentet
- Man får fram olika toner genom att trycka på olika "klaffar".
- Den har ett rörblad av trä som vibrerar och skapar tonen när man blåser. Rörbladet är stycket närmast munnen.
- En saxofon är gjord av metall men tillhör träblåsinstrument på grund av att rörbladet är gjort av trä.
- De flesta saxofoner är böjda nedtill (inte sopransaxen)
- Ett av de tre blåsinstrumenten som är med i ett klassiskt storband
- Används främst inom stilarna jazz, funk och soul.

Trumpet

- Trumpet spelas genom att man blåser i instrumentet.
- Man spänner läpparna olika mycket och trycker ner ventiler för att skapa olika toner.
- Den har 3 ventiler
- Riktas rakt ut när man spelar
- Ett av de tre blåsinstrumenten som är med i ett klassiskt storband
- Mycket vanligt inom jazz, funk och soul.
- Används även i klassisk musik.

Trombon

- Trombon spelas genom att man blåser i instrumentet
- Man drar i en utdragbar del (dragbygel) för att skapa olika toner. Ju längre ut den är ju lägre blir tonen och tvärtom. Det beror på att luften behöver färdas längre och då bildas lägre toner än om luften färdas kort.
- Ett av de tre blåsinstrumenten som är med i ett klassiskt storband.
- Vanligt inom jazz, funk och soul.
- Används även i klassisk musik.

